

Stockholm den 12 april 2022

kyrkokansliet.rattsavdelningen@svenskakyrkan.se

Diarienummer: KS 2022-1454 // F22-X 22-28

Yttrande

Och synpunkter från Oscars församling på promemoria Dnr KS 2022-1454 – Kyrkostyrelsens mandat att tillhandahålla administrativa tjänster.

Oscars församling har beretts möjlighet att yttra sig vad gäller promemoria angående förslag på ändringar i kyrkoordningen.

Församlingen tillstyrker den ändring som föreslås i promemorian.

Synpunkter:

De ändringar som tas upp i promemorian avser möjligheten för kyrkostyrelsen att, inom ramen för sitt nationella uppdrag, erbjuda församlingar och pastorat administrativa tjänster. Då ett sådant beslut redan tagits av kyrkomötet behövs det nu ett tillägg i kyrkoordningen. Församlingen håller med om att detta inte kan göras som ett tillägg till 3§ i 10 kap, då de administrativa tjänster som man tillhandahåller är frivilliga att nyttja för församlingar och pastorat, och det i 3§ anges vilka mandat och ansvar som kyrkostyrelsen har. Bäst blir då att lägga till en §4 i 10 kapitlet då ”frivilligheten är en förutsättning för det nu föreslagna mandatet”.

Stockholm dag som ovan

Annette Lundquist Larsson
Kyrkorådets ordförande

24 februari 2022

OSCARS FÖRSAMLING	
ANKOM	2022 -02- 24
Postnr:	22.43
Ärendenr:	02-28

REMISS
Missivbrev

Inbjudan att lämna synpunkter

Ni inbjuds att lämna synpunkter på bifogad promemoria (nedan), som innehåller förslag till ändringar i kyrkoordningen. Sedan år 2021 skickas remisser endast ut i elektronisk form.

Promemoria

Kyrkostyrelsens mandat att tillhandahålla administrativa tjänster (Dnr KS 2022-1454)

Avdelning

Rättsavdelningen

Kontaktpersoner

Kajsa Walleng,
018-18 24 75, jurist

Promemorior som remitteras har ännu inte varit föremål för behandling i kyrkostyrelsen. I remissen ligger att kyrkokansliet vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. De synpunkter som lämnas under remissförfarandet är en viktig del av ärendets fortsatta beredning.

Remissvaren ska ha kommit in till kyrkokansliet **senast 4 maj 2022**. Svaret ska lämnas till kyrkokansliet.rattsavdelningen@svenskakyrkan.se.

Ange diarienummer för den aktuella promemorian och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Ange dessa uppgifter även i namnet på respektive bifogad dokument/fil. För kyrkokansliets del är det inte nödvändigt att remissvaren är undertecknade.

Svaret lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (exempelvis Word), den andra i form av en pdf där texten i filen är möjlig att läsa elektroniskt.

Vänligen ange tydligt om ni tillstyrker eller avstyrker varje förslag i promemorian.

Frågor om innehållet i en remitterad promemoria besvaras av den kontaktperson som framgår ovan. **Allmänna frågor** om remissförfarandet och frågor om anstånd ställs till enhetschefen Fredrik Nilsson, tel. 018-16 99 42, e-post: fredrik.nilssonbjorner@svenskakyrkan.se. Med hänsyn till den fortsatta beredningen är möjligheterna till anstånd begränsade.

Remissen finns tillgänglig på det nationella intranätet under Verksamhetsstöd, Juridik och kyrkorätt (<https://internwww.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=1574123>). Där finns också svar på vanliga frågor om remisser och råd kring hur remissvar kan utformas.

Uppsala, dag som ovan

Fredrik Nilsson,
Enhetschef, juridiska enheten

Remissinstanser enligt bilaga.

Bilaga

Stift

- 1 Uppsala stift
- 2 Linköpings stift
- 3 Skara stift
- 4 Strängnäs stift
- 5 Västerås stift
- 6 Växjö stift
- 7 Lunds stift
- 8 Göteborgs stift
- 9 Karlstads stift
- 10 Härnösands stift
- 11 Luleå stift
- 12 Visby stift
- 13 Stockholms stift

Församlingar, pastorat och andra kyrkliga samfälligheter

- 14 Uppsala pastorat
- 15 Bollnäs pastorat
- 16 Hofors församling
- 17 Roslagens östra pastorat
- 18 Norrköpings pastorat
- 19 Södra Vi-Djursdala församling
- 20 Vadstena pastorat
- 21 Kinda pastorat
- 22 Hjo pastorat
- 23 Varabygdens församling
- 24 Tibro pastorat
- 25 Norra Billings pastorat
- 26 Dunker-Lilla Malma församling
- 27 Katrineholmsbygdens församling
- 28 Örebro pastorat
- 29 Ösmo-Torö församling
- 30 Gagnefs pastorat
- 31 Orsa församling
- 32 Västerås pastorat
- 33 Bärke pastorat
- 34 Alvesta församling
- 35 Tingsryd pastorat
- 36 Växjö pastorat

- 37 Virestad-Härlunda församling
- 38 Malmö pastorat
- 39 Sjöbo församling
- 40 Eslövs pastorat
- 41 Jämjö pastorat
- 42 Carl Johans pastorat
- 43 Dals-Eds församling
- 44 Varbergs församling
- 45 Getinge-Oskarströms pastorat
- 46 Ekshärads församling
- 47 Fryksände pastorat
- 48 Säffle pastorat
- 49 Storfors församling
- 50 Alnö församling
- 51 Kramfors pastorat
- 52 Åre pastorat
- 53 Örnköldsviks norra pastorat
- 54 Piteå församling
- 55 Malå-Sorsele pastorat
- 56 Kiruna pastorat
- 57 Haparanda församling
- 58 Burs pastorat
- 59 Visby domkyrkoförsamling
- 60 Klinte pastorat
- 61 Samfälligheten Gotlands kyrkor
- 62 Huddinge pastorat
- 63 Oscars församling
- 64 Saltsjöbadens församling
- 65 Brännkyrka församling

Övriga remissinstanser

- 66 Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar
- 67 Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation
- 68 Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån
- 69 Svenska kyrkans valprövningsnämnd
- 70 Svenska kyrkans överklagandenämnd

Rättsavdelningen
Promemoria

Kyrkostyrelsens mandat att tillhandahålla administrativa tjänster

Promemorians huvudsakliga innehåll

I denna promemoria föreslås ett tillägg i kyrkoordningens kapitel 10, avseende den nationella nivåns uppdrag, som tydliggör den nationella nivåns uppdrag att tillhandahålla administrativa tjänster direkt till församling, pastorat, andra kyrkliga samfälligheter och stift. Tillägget i kyrkoordningen föreslås i huvudsak mot bakgrund av det beslut som togs vid kyrkomötet 2019 om att etablera ett för Svenska kyrkan gemensamt lönecenter. Mot bakgrund av att det finns planer på att den nationella nivån ska kunna tillhandahålla även andra former av administrativa tjänster direkt till andra organisatoriska enheter, föreslås ett tillägg i kyrkoordningen som möjliggör även en sådan utveckling.

Innehåll

1	Bestämmelser	3
1.1	Förslag till ändringar i kyrkoordningen	3
2	Bakgrund	4
3	Digitalisering och samverkan	4
3.1	Behandling i kyrkomötet	4
3.2	Administrativa tjänster.....	8
4	Uppgiftsfördelningen inom Svenska kyrkan	10
4.1	Lagen om Svenska kyrkan.....	10
4.2	Kyrkoordningen	10
4.2.1	Den nationella nivåns uppdrag	10
4.2.2	Församlingens uppdrag	11
5	Överväganden och förslag	12
5.1	Kyrkostyrelsens mandat att tillhandahålla administrativa tjänster	12
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	15
7	Konsekvenser	15
8	Kommentar till bestämmelsen	15

1 Bestämmelser

1.1 Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar att 10 kap. 4 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

4 §

Kyrkostyrelsen får på uppdrag av en församling, ett pastorat, en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter eller ett stift tillhandahålla administrativa tjänster till en sådan enhet.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2023.

2 Bakgrund

Vid 2012 års kyrkomöte beslutades att den nationella nivån i nära samverkan med stiftet skulle intensifiera arbetet med gemensam administration och förvaltning. Arbetet har sedan dess pågått och vid kyrkomötet 2018 beslutades om kyrkostyrelsens Målbilder 2030, varav en målbild är att kyrkostyrelsen till år 2030 ska bidra ”till utveckling av en effektiv styrning, administration och förvaltning i Svenska kyrkan, så att församlingarna kan fullgöra sitt grundläggande uppdrag” (KsSkr 2018:1 s. 8). En mer effektiv administration och förvaltning av gemensamma angelägenheter utgör ett sätt att frigöra resurser för församlingarna till den grundläggande uppgiften i en tid då antalet medlemmar – och därmed även intäkterna – minskar. Tanken är att kyrkostyrelsen såsom ett led i sitt arbete för att uppnå nämnda målbild, ska kunna ge *direkt stöd* till församlingar och pastorat inom administration och förvaltning. Mot denna bakgrund beslutade kyrkomötet 2019 att etablera ett nationellt lönecenter för hela Svenska kyrkan, där alla medarbetares löner oavsett arbetsort ska kunna hanteras. På sikt kan även den administrativa samverkan komma att utökas, exempelvis avseende ekonomitjänster.

Med anledning av det beslut som kyrkomötet fattat om att etablera en gemensam löneservice har kyrkostyrelsen uppmärksammat att det behövs ett tillägg i kyrkoordningen som ger den nationella nivån ett tydligt mandat att få tillhandahålla lönetjänster direkt till församlingar och pastorat, liksom till stift och andra kyrkliga samfälligheter. Även om det redan finns legitimitet för inrättandet av en gemensam löneservice – i och med beslutet i kyrkomötet 2019 – är det av vikt att verksamheten även har stöd i det inomkyrkliga regelverket. Eftersom den administrativa samverkan kan komma att utökas till att omfatta fler administrativa tjänster bör även detta tas i beaktande inför överväganden om att förtydliga regelverket.

Redan idag tillhandahåller den nationella nivån it-tjänster/system direkt till församlingar och pastorat. Ett exempel på detta är systemstödet för kyrkobokföringen. Flera av dessa tillhandahållanden har tillkommit i en annan tid och har i vissa fall varit nödvändiga till följd av lagkrav. De regleras idag i kyrkoordningens 56:e kapitel. Det har inte funnits utrymme att i utarbetandet av denna promemoria analysera ändamålsenligheten i det inomkyrkliga regelverket i dessa delar. Det kan dock finnas skäl att vid en framtida genomlysning av kyrkoordningen se över regleringen i relation till alla de it-tjänster/system som den nationella nivån tillhandahåller till församlingar och pastorat, liksom till stift och andra kyrkliga samfälligheter.

3 Digitalisering och samverkan

3.1 Behandling i kyrkomötet

Som framhållits i avsnittet ovan har frågor om samverkan intensifierats de senaste tio åren. Nedan redogörs närmare för det beslut om kyrkostyrelsens Målbilder 2030 som fattades vid kyrkomötet 2018 samt för hur frågan vidare behandlats vid efterföljande kyrkomöten.

2018 års kyrkomöte

Till kyrkomötet 2018 presenterade kyrkostyrelsen i sin skrivelse 2018:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021, tre målbilder för 2030. Målbilderna syftar till att beskriva kyrkostyrelsens ambition på längre sikt och att säkerställa att arbetet på den nationella nivån bidrar till långsiktiga mål utifrån ett antal

ekonomiska, organisatoriska och teologiska utmaningar som Svenska kyrkan har att förhålla sig till framåt. En av de utmaningar som kyrkostyrelsen lyfter särskilt i nämnda skrivelse är det sviktande medlemsunderlaget som kräver en långsiktig resursplanering för att Svenska kyrkan även i framtiden ska kunna fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission. Kyrkostyrelsen framhåller att samverkan och samordning är centralt för att Svenska kyrkan ska kunna bedriva kostnadseffektiv, kvalitativ och hållbar verksamhet. Vidare anför att kyrkostyrelsens strävan är att det ska finnas en likvärdig kvalitet inom det administrativa området i hela Svenska kyrkan, även om förutsättningarna ser olika ut i landets församlingar.

Som en följd av den ekonomiska utmaning som Svenska kyrkan står inför är en av kyrkostyrelsens målbilder för 2030 att bidra ”till utveckling av en effektiv styrning, administration och förvaltning i Svenska kyrkan, så att församlingarna kan fullgöra sitt grundläggande uppdrag.” Målbilden relaterar bland annat till verksamheten ”Stödja och utveckla administration och förvaltning”. Nämnda verksamhet inriktas på insatser för stöd till stift och församlingar i Sverige och utomlands för en effektiv administration och förvaltning av gemensamma angelägenheter. Vidare framgår att det handlar om dels stöd till stiftens i deras arbete att främja en god förvaltning i församlingar och pastorat, dels ett direkt stöd till församlingar och pastorat för administration och förvaltning samt förvaltning på nationell nivå av gemensamma angelägenheter. Av skrivelsen framgår även att avsikten är att den nationella nivån tillsammans med stiftens administrativt ska samverka inom de fem verksamhetsområden som stiftet och kyrkostyrelsen beslutat prioritera: it, fastigheter, ekonomi- och lönehantering, ärende- och dokumenthantering samt inköpsstöd.

2019 års kyrkomöte

I kyrkostyrelsens skrivelse 2019:1 Verksamhet och Ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2020–2022 utvecklar kyrkostyrelsen hur samarbetet med stiftet om ett effektivt administrativt stöd fortgår. I skrivelsen anför bland annat att gemensamma processer och arbetssätt som stöds av ändamålsenliga systemlösningar är centrala förutsättningar för kvalitativa, informationssäkrade stödfunktioner. Vidare framhålls att ett av de områden där Svenska kyrkan har möjlighet att uppnå stora effektiviseringar är kopplat till löne- och arvodeshantering och att kyrkostyrelsen efter dialog med stiftet inriktat sig på att etablera ett gemensamt lönecenter med verksamhetsstart 1 januari 2022. Kyrkostyrelsen anför även att det parallellt med inriktningen att etablera ett gemensamt lönecenter fortgår ett arbete med att vidareutveckla samverkan inom ekonomiområdet.

Kyrkomötet 2019 beslöt att bifalla ovan nämnda skrivelse i enlighet med ekonomiutskottets förslag och därmed även kyrkostyrelsens inriktning att etablera ett gemensamt lönecenter till 1 januari 2022.

2020 års kyrkomöte

Till kyrkomötet 2020 framhöll kyrkostyrelsen återigen, i sin skrivelse 2020:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024, att det krävs samverkan och gemensamma lösningar för att kyrkan ska kunna verka rikstäckande för ett hållbart kyrkoliv och samtidigt hushålla med de samlade ekonomiska resurserna. Kyrkostyrelsen anförde vidare att de utarbetat en strategi fram till 2030 inom området digitalisering och samverkan, efter förslag från kyrkostyrelsens råd för administrativ samverkan, som i sin tur konsulterat stiftet. I skrivelsen framhålls bland annat följande angående den långsiktiga strategin (KsSkr 2020:1 s. 8).

Svenska kyrkan har samverkat i gemensamma system sedan relationsändringen år 2000 och kyrkostyrelsens arbete är en fortsättning på en utveckling som pågått i 30 år, men som nu behöver påskyndas. Målsättningen är att ingen enhet i Svenska kyrkan ska behöva ha en egen IT-drift samt att den grundläggande infrastruktur som behövs inom Svenska kyrkan ska finansieras gemensamt. Det handlar om gemensam IT-plattform inkluderande nätverk och grundläggande digitala verktyg för varje arbetsplats, idag Microsoft 365. Likaså ett gemensamt lönecenter, ett gemensamt ekonomiscenter, digitalisering av medlemskommunikation, dokument- och diariesystem samt elektroniskt arkiv. Det mest effektiva är att administration sker på den plats och på det sätt där det blir mest rationellt med kvalitetssäkrade, effektiva gemensamma system och arbetssätt.

Ekonomiutskottet anförde i sitt betänkande E 2020:1 att de stödjer kyrkostyrelsens strävan enligt Målbild 3 att bidra med resurser till effektivisering och samordning av administrationen inom Svenska kyrkan, för att på så sätt frigöra resurser till den grundläggande uppgift som församlingarna utför. Utskottet ifrågasatte dock ifall församlingar och pastorat fått komma till tals inom området gemensamma system på det sätt som utskottet efterlyst vid kyrkomötet 2019. Utskottet anförde bland annat att de delade kyrkolivsutskottets uppfattning om att man på pastorats- och församlingsnivå upplever en avsaknad av delaktighet och att det därför finns anledning för kyrkostyrelsen att ”göra ett omtag och ta den tid som behövs i anspråk för att processen med digitalisering och samverkan ska fungera på ett tillfredsställande sätt framöver.” Med anledning av det anförda föreslog ekonomiutskottet att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att i samarbete med stiftet genomföra en kartläggning av var församlingar och pastorat befinner sig i nuvarande planer för sina IT-lösningar och administrativa system. Vidare fick kyrkostyrelsen i uppdrag att till kyrkomötet 2021, på basis av nämnda kartläggning, presentera en färdplan med tidplan samt investerings- och finansieringsplan för det fortsatta införandet. Kyrkomötet beslutade i enlighet med ekonomiutskottets förslag.

2021 års kyrkomöte

Mot bakgrund av det uppdrag kyrkostyrelsen fått från kyrkomötet 2020, presenterade styrelsen till kyrkomötet 2021 en färdplan för samverkan och digitalisering (KsSkr 2021:1, bilaga 3). Färdplanen beskriver tidplan samt investerings- och finansieringsplan för det fortsatta införandet av IT-lösningar och administrativa system i Svenska kyrkan. Av färdplanen framgår att följande IT-lösningar och administrativa system ingått i den kartläggning som genomfördes under början av 2021.¹

- **It-plattform:** omfattar funktioner såsom fjärrskrivbord och säkerhetstjänster.
- **Nätverk (Kyrknätet):** Nätförbindelse för att möjliggöra digital kommunikation och säkerställa att känslig information skyddas och behandlas enligt lagar och förordningar.

¹ Kartläggningen genomfördes som en enkät till alla pastorat/församlingar och fördjupade fokusgrupper. 63,6 procent av församlingarna/pastoraten svarade på enkäten. Svaren var anonyma och behandlades av konsultfirman Ramboll. Enkäten följdes upp kvalitativt med stiftsvisa fokusgrupper. I dessa fokusgrupper deltog drygt 200 personer. Med utgångspunkt ifrån kartläggningen skickade kyrkostyrelsen sedan en remiss till stiftsstyrelserna.

- **Microsoft 365²**: Samarbetsverktyg för gemensam dokumentdelning, videomöten samt intranät.
- **Diarieföring och dokumenthantering i Public 360**: System som stöd för diarieföring, registrering och ansökan om kyrkoantikvarisk ersättning samt ärende- och dokumenthantering.
- **Elektroniskt arkiv**: Långsiktig arkivering och bevarande av elektroniska handlingar i Svenska kyrkans gemensamma e-arkiv som förvaltas av kyrkostyrelsen.
- **Löneservice**: Administration för utbetalning av löner, arvoden och ersättning.
- **Ekonomiservice**: Administration av ekonomiska volymtjänster som leverantörsfakturer, kundfakturer samt löpande redovisning.
- **Medlemsvård/-utveckling**: Arbetsprocesser (med digitalt stöd) för att följa medlemmarna genom livet.

Ovanstående åtta områden är således de områden som ingår i den strategi för digitalisering och samverkan som lyftes fram vid 2020 års kyrkomöte, varav de fem förstnämnda områdena ingår i det som sammanfattas i begreppet ”*digital infrastruktur*”.

Angående löneservice och ekonomiservice anförs i färdplanen att båda dessa tjänster syftar till att minska kostnaderna för administrativa arbetsuppgifter så att landets församlingar ska kunna lägga mer tid och resurser på den grundläggande uppgiften. Vidare framhålls att etableringen av ett gemensamt lönecenter för hela Svenska kyrkan pågått sedan beslutet i kyrkomötet 2019. I färdplanen redogörs även för att de församlingar som väljer att ansluta sig till Svenska kyrkans löneservice betalar för tjänsten utifrån den volym av lönespecifikationer som hanteras och att det därmed blir mer ekonomiskt fördelaktigt för hela Svenska kyrkan ju fler enheter som ansluter sig. Inriktningen är att tjänsten vid 80 procents anslutning eller senast 2030 finansieras av den gemensamma avgiften. Målet är således en *gemensam finansiering*, men *valbar anslutning*.

Beträffande ekonomiservice framhåller kyrkostyrelsen i färdplanen att det ännu inte finns något kyrkomötesbeslut om att starta Svenska kyrkans gemensamma ekonomiservice, men om en sådan tjänst etableras skulle den kunna erbjuda församlingar och pastorat fortsatt trygghet och kontinuitet i ekonomiarbetet. Vidare anförs att en sådan service inte syftar till att kyrkostyrelsen ska ta över några beslut från församlingar/pastorat, utan att man enbart vill verka för att minska kostnaderna för transaktionsintensiv ekonomihantering, till förmån för den grundläggande uppgiften. Sammanfattningsvis föreslog kyrkostyrelsen att en särskild färdplan för införande av Svenska kyrkans gemensamma ekonomiservice ska tas fram till kyrkomötet 2022.

Vidare föreslås i färdplanen att kyrkostyrelsen, i samarbete med stift, församlingar och pastorat ska ta fram stöd för medlemskommunikation som kan användas av de församlingar/pastorat som så önskar och att arbetet ska stödjas av ett gemensamt medlemsvårdssystem. Av övervägandena framgår att kyrkostyrelsen inte avser att besluta om hur församlingar och pastorat arbetar med sin medlemsvård utan endast erbjuda denna tjänst som ett stöd från år 2024.

Ekonomiutskottet anför i sitt betänkande E 2021:1 att utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning om att digitalisering är både en utmaning och en möjlighet för hela samhället och att detta är en utveckling där Svenska kyrkan inte kan gå sina egna vägar. Utskottet framhåller vidare att de uppskattar den transparens som kyrkostyrelsen visar genom att beskriva de ambitioner som finns på längre sikt och som

² Innehåller Word, Excel, PowerPoint, videomötessystemet Teams, dokumentdelning inom hela Svenska kyrkan och kommer bli grunden för det nya intranätet.

kommer till uttryck i färdplanen, även om den riktning kyrkostyrelsen väljer förutsätter att kyrkomötet längre fram fattar de nödvändiga beslut om finansiering och kyrkoordningssändring som krävs för att arbetet inom digitalisering och samverkan ska kunna fortsätta. Vidare anför utskottet i sina överväganden följande.

Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning om att det är hög tid för omställning i Svenska kyrkan och att på samtliga nivåer förvalta medlemsintäkterna väl. Likaså är det angeläget att den nationella nivån har en ekonomi i balans till år 2025. Delar av tidsaspekterna i införandet av gemensamma systemlösningar är dock inte oproblematisk. En förändring kan bli bättre om den är frivillig, samtidigt har vi som kyrka allt att vinna på att åstadkomma gemensamma lösningar så snart som möjligt, inte minst för att öka kvaliteten och säkerheten. Om de gemensamma lösningarna fungerar bra utgör detta den bästa grunden för att fler ansluter. Allt fler församlingar inser att samverkan är viktig för att minska sårbarheten, inte minst vad gäller minimering av riskerna och ökad förmåga att upprätthålla informationssäkerhet. Denna utmaning hanteras bäst genom den kompetens och kvalitet som kan upprätthållas i gemensamma lösningar och system. Utskottet föreslår att kyrkostyrelsen planerar för en kontinuerlig uppföljning av anslutningsgrader till de olika it-lösningarna. Diskussioner om finansiering och tidsplan kommer att föras vid kommande kyrkomöten.

Sammanfattningsvis ställde sig ekonomiutskottet bakom kyrkostyrelsens förslag till verksamhetsinriktning, dock med beaktande av utskottets överväganden i nämnda betänkande. Kyrkomötet beslöt i enlighet med utskottets förslag.

3.2 Administrativa tjänster

Som framhållits ovan i avsnitt 3.1 fattade kyrkomötet i november 2019 beslut om att etablera ett för Svenska kyrkan gemensamt lönecenter senast den 1 januari 2022. I juni 2020 beslutade kyrkostyrelsen att löneservice ska ligga i Uddevalla och den 3 maj 2021 invigdes vad som idag benämns *Svenska kyrkans löneservice*. Organisatoriskt hör Svenska kyrkans löneservice till den nationella nivån och personalen tillhör en avdelning inom kyrkokansliet i Uppsala.

I Uddevalla fanns sedan tidigare Göteborgs stifts servicebyrå där 15 personer arbetat med lönehantering. Denna verksamhet övergick i maj 2021 till kyrkostyrelsen och den nationella nivån. Lönetjänsten ska på sikt ha kapacitet att stödja hela Svenska kyrkan. Övriga servicebyråer på stiftsnivå kommer tills vidare att finnas kvar och erbjuda framför allt ekonomihantering, medan avsikten är att all lönehantering som idag utförs på servicebyråerna på sikt ska övertas av Svenska kyrkans löneservice för att på så sätt effektivisera hanteringen och därmed spara resurser. I den färdplan som kyrkostyrelsen presenterade vid kyrkomötet 2021 framgår följande om Svenska kyrkans löneservice (KsSkr 2021:1, bilaga 3 s. 47).

Med Svenska kyrkans löneservice blir församlingar/pastorat avlastade administrativa arbetsuppgifter och det skapas förutsättningar för Svenska kyrkan att på bästa sätt skapa en hållbar framtid, värna om medlemmarnas resurser och fokusera ännu mer på den grundläggande uppgiften. I Svenska kyrkans löneservice samlas kunskap om lagar, förordningar och kollektivavtal. Medarbetarna arbetar i team där varje församling/pastorat har ett löneteam som tar hand om deras löner och

arvoden. Lönetjänstens utformning bygger på enhetliga arbetsätt med hög grad av digitalisering som ska bidra till en hög kvalitet. Det gemensamma arbetsättet ger också en minskad sårbarhet och alla löner och arvoden hanteras lika, vilket minskar personberoenden. Det säkerställer också att utbetalning av löner och arvoden sker i rätt tid, enligt gällande lagar och regler. Inte minst minskar sårbarhet vid medarbetares sjukdom eller ledighet. Svenska kyrkans löneservice kommer att hantera stora volymer av löner vilket ökar kvaliteten och sänker kostnaderna. Inte minst på grund av tillgänglig specialkompetens. Ju fler som ansluter sig till lönetjänsten desto lägre kostnader per specifikation blir det för hela trossamfundet. Det pris Svenska kyrkans löneservice kommer att ta per lönespecifikation är väsentligt lägre än kostnaden hos någon av kyrkans servicebyråer idag.

Som framgått av redogörelsen ovan i avsnitt 3.1 är planen att löneservice vid 80 procents anslutning eller senast år 2030 ska finansieras genom den gemensamma avgiften. Det ska dock oaktat en gemensam finansiering fortsatt vara frivilligt för enheter att ansluta sig. Svenska kyrkans löneservice finansieras inledningsvis genom att varje ansluten enhet betalar en bestämd summa per löneutbetalning/specifikation. Det nuvarande priset är 168 kronor per lönespecifikation – en kostnad som är beräknad utifrån en anslutningsgrad på 80 procent. För att det inte ska bli dyrare för enheter som ansluter sig tidigt har kyrkostyrelsen beslutat om att under 2022 och 2023 subventionera halva kostnaden, vilket innebär att priset i praktiken för anslutna enheter är 84 kronor per lönespecifikation. I december 2021 var cirka 90 enheter anslutna till löneservice. Under våren 2022 planeras för serviceövergång från flera av stiftens servicebyråer, vilket medför att ytterligare cirka 50 enheter planeras vara anslutna till löneservice under våren 2022. Tills vidare sker anslutning av helt nya enheter enbart till årsskiftet, vilket medför att det är svårt att ge en tillförlitlig prognos över antalet anslutna enheter ett år framåt i tiden.

Som framhållits ovan är anslutning till Svenska kyrkans löneservice frivillig och för att en enhet på lokal nivå eller ett stift ska kunna nyttja tjänsten behöver enheten ingå ett avtal med den nationella nivån. Avtalet består i nuläget av en anslutningsöverenskommelse till vilken det finns kopplat tillhörande generella allmänna och särskilda villkor för såväl själva tjänsten som personuppgiftsbehandlingen. Avtalskonstruktionen med allmänna och särskilda villkor innebär i jämförelse med enskilt utformade avtalsvillkor en förenkling och förutsägbarhet för båda avtalsparter, det vill säga både den anslutande enheten och den nationella nivån. Avsikten med avtalskonstruktionen är även att man enkelt ska kunna använda den för andra administrativa tjänster som eventuellt kan komma att erbjudas från den nationella nivån, genom att det då endast behöver utformas nya särskilda villkor för nya administrativa tjänster. Som framgår av den färdplan som presenterades för kyrkomötet 2021 har kyrkostyrelsen redan gett uttryck för att man vill verka för att minska kostnaderna för transaktionsintensiva ekonomiprocesser genom att etablera en för Svenska kyrkan gemensam ekonomitjänst. Något kyrkomötesbeslut avseende detta har dock ännu inte fattats, utan en särskild färdplan för införande av Svenska kyrkans gemensamma ekonomiservice ska tas fram till kyrkomötet 2022. Om en sådan tjänst etableras är dock avsikten att den, liksom lönetjänsten, ska erbjuda de enheter som ansluter sig trygghet och kontinuitet i ekonomiarbetet. Även denna tjänst skulle enligt uppgifter i färdplanen baseras på ett digitalt arbetsätt för att på så sätt ge en effektiv ekonomihantering genom automatiserade tjänster och gemensamma arbetsätt (KsSkr 2021:1, bilaga 3 s. 48 och 52). För det fall att det införs en gemensam ekonomiservice

kommer även anslutning till en sådan tjänst ske genom att avtal ingås mellan den nationella nivån och en anslutande enhet.

4 Uppgiftsfördelningen inom Svenska kyrkan

4.1 Lagen om Svenska kyrkan

Svenska kyrkans organisation regleras ytterst i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. I lagens 1 § anges att "Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ." I 4 § stadgas att församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Vidare stadgas i 5 § att stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet. Därtill anges i 6 § vad som ankommer på kyrkomötet, där det i andra stycket tydliggörs att kyrkomötet inte får "besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i." Sistnämnda mening ger uttryck för en subsidiaritetsprincip, det vill säga att beslut inte ska fattas på högre nivå än nödvändigt. Kyrkomötet kan dock besluta om generella bestämmelser på områden som hör till stiftens och församlingarnas grundläggande uppgifter (prop. 1997/98:116 s. 59).

Det kan framstå som att lagen om Svenska kyrkan inte lika tydligt anger vilka uppgifter som ankommer på den nationella nivån, i jämförelse med vad som stadgas rörande församlingens respektive stiftets grundläggande uppgift. Ledning går dock att finna i förarbetena till ovan nämnda bestämmelser (prop. 1995/96:80) samt i uttalanden från 1995 års kyrkomöte (2KL 1995:1). När det gäller kyrkomötets – den nationella nivån – uppgifter och kompetens framhöll 1995 års kyrkomöte att Svenska kyrkan på nationell nivå har att "ta ansvar för sina gemensamma angelägenheter i fråga om information, utbildning, normgivning, samråd och ekumeniska relationer liksom när det gäller att vara kyrkans gemensamma röst och företrädare henne inför samhället i stort". Vidare framhölls att någon otydlighet inte skulle behöva uppstå rörande kyrkomötets kompetens då det i lagen om Svenska kyrkan anges vilken föreskriftsrätt som kyrkomötet har (2KL 1995:1 s. 32 f). Regeringen betonade även att "lagen inte innefattar några regler om överlämnande av normgivningskompetens från riksdagen till kyrkomötet, utan bara bestämmelser om kyrkomötet som företrädare för Svenska kyrkan som helhet och högsta beslutande organ" (2KL 1995:1 s.15).

Sammanfattningsvis kan således konstateras att lagen om Svenska kyrkan utgör det ramverk som trossamfundet självt har att hålla sig till när det gäller respektive nivåns grundläggande ansvarsfördelning samt – när det specifikt gäller nationell nivå – vad kyrkomötet har att förhålla sig till när kyrkomötet tar beslut om inomkyrkliga bestämmelser.

4.2 Kyrkoordningen

4.2.1 Den nationella nivåns uppdrag

Vad som är den nationella nivåns uppdrag regleras närmare i kyrkoordningens kapitel 10, där det i 3 § i punktform mer specifikt stadgas vad kyrkostyrelsen ska göra. Sammanlagt finns det tio punkter, som har tillkommit vid olika tillfällen. Bestämmelsen är uttömmande för vad kyrkostyrelsen har mandat att göra men i andra kapitel i kyrkoordningen utvecklas och preciseras kyrkostyrelsens uppdrag och de uppgifter

som kyrkostyrelsen har att fullgöra. Sedan relationsändringen har det efter hand uppkommit behov av att justera och göra tillägg avseende vad som är kyrkostyrelsens uppdrag. Lagen om Svenska kyrkan – och de i avsnittet ovan nämnda bestämmelserna avseende de olika nivåernas uppdrag – utgör dock ramen för vilka ändringar avseende kyrkostyrelsens mandat som kyrkomötet kan besluta om.

Av bestämmelsen i 10 kap. 3 § framgår att kyrkostyrelsen ska:

1. stödja stiftens arbete för utveckling av församlinglivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat,
2. ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
3. svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
4. samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
5. ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,
6. svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
7. ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan,
9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning, och
10. svara för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten inom Svenska kyrkan.

Beslut som fattas av kyrkostyrelsen ska ha stöd i någon av punkterna ovan eller i de efterföljande bestämmelserna/kapitlen där uppdraget preciseras. Finns det inte stöd för ett förslag/beslut krävs en ändring av kyrkoordningen, vilket är ett beslut som i sådana fall måste fattas av kyrkomötet.

I sammanhanget är det även relevant att nämna 10 kap. 2 a § där det stadgas att kyrkomötets bestämmelser ska ingå i kyrkoordningen om inte särskilda skäl talar mot detta. Kyrkomötet har genom nämnda bestämmelse – som infördes 2009 – ålagt sig att i huvudsak använda kyrkoordningens form för att utfärda bestämmelser avseende de områden som kyrkomötet enligt 2 § ska utfärda bestämmelser om.

4.2.2 Församlingens uppdrag

I kyrkoordningen är församlingens uppdrag närmare reglerat i kapitel 2. Som framgår redan av lagen om Svenska kyrkan är församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission, vilket även förtydligas i 2 kap. 1 § första stycket kyrkoordningen. När det specifikt gäller ansvar för administrativa uppgifter – såsom exempelvis ekonomi och personal som behandlas i denna promemoria – framgår det av fjärde stycket samma paragraf att det är församlingens ansvar att anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet. Ansvaret för de resurser som krävs i form av fastigheter, inventarier och personal, är således en konsekvens av församlingens grundläggande uppgift. Om församlingen ingår i ett pastorat framgår det av 5 § tredje stycket att de uppgifter som tas upp i 1 § fjärde stycket är pastoratets ansvar.

5 Överväganden och förslag

5.1 Kyrkostyrelsens mandat att tillhandahålla administrativa tjänster

Förslag: Det införs en ny bestämmelse i kyrkoordningen som stadgar att kyrkostyrelsen på uppdrag av en församling, ett pastorat, en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter eller ett stift får tillhandahålla administrativa tjänster till en sådan enhet.

Ny paragraf: 10 kap. 4 §

Som framgår av den tidigare redovisningen har olika beslut i kyrkomötet lett fram till att det nu har etablerats en gemensam löneservice, Svenska kyrkans löneservice på den nationella nivån. Syftet är att den nationella nivån därigenom kan tillhandahålla lönetjänster både till församlingar, pastorat, andra kyrkliga samfälligheter och stift.

Som också har redovisats ovan framgår det av kyrkoordningen att varje enskild församling har ansvar för sin ekonomi och för den personal som behövs för att församlingen ska kunna bedriva sin verksamhet. Om en församling ingår i ett pastorat ankommer dock nämna uppgifter på pastoratet. Att församlingen har det yttersta ansvaret för exempelvis lönehantering för sin personal, betyder dock inte att församlingen också måste ha egen personal som hanterar församlingens löner och arvoden, utan församlingen har möjlighet att anlita någon annan till att utföra uppdraget. Det finns således enligt kyrkoordningen inget hinder för en församling att anlita en privat aktör för att utföra församlingens löne- och arvodeshantering.

Frågan är om det gör någon skillnad ifall enheter i stället anlitar den nationella nivån för en sådan tjänst, vilket är vad som sker genom Svenska kyrkans löneservice. En annan relevant fråga är om det finns stöd i kyrkoordningen för att den nationella nivån erbjuder en sådan tjänst *direkt* till församlingar, pastorat, andra kyrkliga samfälligheter och stift. Dessa frågeställningar analyseras i det följande.

Utgångspunkten i kyrkoordningen är att kyrkostyrelsen ska stödja stiftet och att stiftet i sin tur stödjer församlingarna. Praxis är dock delvis annorlunda då flera administrativa frågor i praktiken kräver direktkontakter mellan den nationella nivån och församlingar och pastorat. Det gäller exempelvis hantering inom ramen för kyrkobokföringssystemet, utbetalning av kyrkoavgifter etcetera. Av stor betydelse för att det behöver finnas ett direkt stöd till församlingarna i dessa fall är kyrkostyrelsens övergripande ansvar för gemensamma system i enlighet med 10 kap. 3 § punkten 7, men också kyrkostyrelsens mandat att bestämma om användningen av sådana gemensamma datasystem enligt 56 kap. 3 §.

Som nämnts inledningsvis är Svenska kyrkans löneservice tänkt att administrativt avlasta framför allt församlingar vad gäller deras arvodes- och lönehantering. Syftet är att församlingarnas kostnader för lönehantering ska minska genom att de inte längre ska behöva ha egen personal som hanterar de anställdas och förtroendevaldas löner och arvoden, utan att detta i stället ska kunna överlämnas till Svenska kyrkans löneservice. Även om gemensamma datasystem kommer att användas som ett led i arbetet, kan konstateras att den administrativa tjänsten som sådan, dvs. utförandet av själva arbetsuppgiften, inte ryms inom någon av de punkter som finns uppräknade i 10 kap. 3 § eller i 56 kap. avseende kyrkostyrelsens mandat.

Sett till det faktum att Svenska kyrkans löneservice i stor utsträckning kan likställas med de servicebyråer som stiftet har ansvar för är det relevant att titta på hur

man tidigare har sett på frågan att stiftet utför en uppgift som enligt kyrkoordningen ankommer på församlingen. Mot bakgrund av den ökade samverkan inom bland annat administration som har skett under de år som kyrkoordningen har funnits, upprättades inom rättsavdelningen år 2013 en promemoria (Stiftets främjande- och tillsynsansvar inom förvaltningsområdet) där bland annat just frågan om ett stift får utföra vissa av församlingarnas uppgifter belystes. I nämnda promemoria framhölls att det i kyrkoordningens förarbeten varit viktigt att betona att det alltid är församlingarna som har ansvar för den grundläggande uppgiften, samtidigt som det kan finnas uppgifter som på grund av sin karaktär och de resurser som finns tillgängliga är särskilt lämpliga att hantera på stiftsnivå. Som framgår av citatet nedan var slutsatsen av utredningen att den verksamhet som bedrivs genom stiftens servicebyråer kunde anses falla inom stiftets uppgift att främja församlingarnas liv (se avsnitt 6.3).

Redan i Centralstyrelsens kyrkoordningsskrivelse nämns vissa exempel där stiftet i sin främjanderoll, på uppdrag av församlingarna kan utföra vissa uppgifter som ligger på församlingarna och även ha personal anställd för uppgifterna. [...] Centralstyrelsen har dock betonat att det i sådana fall är viktigt att det sker genom ett nära samarbete med församlingarna och att det är tydligt att det ytterst är församlingarna som är ansvariga för de uppgifter som utförs av stiftet. Det handlar alltså inte om att ansvaret i sig överflyttas till stiftet.

Vad som nu har sagts kan mycket väl tillämpas även på uppgifter som rör administrativ samverkan; att stiftet på uppdrag av församlingarna åtar sig att utföra vissa administrativa uppgifter, t ex lönehantering, åt församlingarna. Sådan verksamhet skulle närmast kunna beskrivas som stödverksamhet för den grundläggande uppgiften och är av det skälet möjligen än mer "lämplig" att samordna hos, eller genom medverkan av, stiftet.

I promemorian diskuterades även huruvida det faktum att ett stift själv eller genom exempelvis en servicebyrå erbjuder tjänster är förenligt med stiftets tillsynsansvar rörande en god förvaltning i församlingarna, detta eftersom även den administrativa förvaltningen ingår i det som stiftet har tillsyn över. Som exempel nämndes att det kan uppstå en situation där revisorerna påtalar brister i den av stiftet – för församlingarnas räkning – tillhandahållna servicen. Den slutsats som drogs i promemorian var att det inte har varit menat att kyrkoordningens reglering ska omöjliggöra för stiftet att, trots sin tillsynsroll, bistå församlingarna genom att exempelvis bedriva en servicebyrå som har hand om lönehantering. Den tillsyn som stiftet har över församlingarnas verksamhet beskrivs bland annat i termer av råd, stöd och hjälp (se 57 kap. 1 § kyrkoordningen). Dock framhölls att det var viktigt "att församlingen *på frivillig grund* gett ett uppdrag till stiftet att för församlingens räkning utföra vissa uppgifter och att arbetet sker i nära samarbete med församlingen." Slutligen framhölls att det ändock i teorin skulle kunna uppstå en situation där stiftet finner anledning att rikta kritik mot en församling för den förvaltning som på uppdrag av församlingen sker hos stiftets servicebyrå, men att det i praktiken aldrig borde kunna uppstå en sådan situation mot bakgrund av att stiftet råder över den kritiserade verksamheten och därmed även har möjlighet att tillse att bristerna åtgärdas.

Vilka eventuella paralleller går då att dra till att den nationella nivån driver ett gemensamt lönecenter? Kan den verksamhet som är tänkt att bedrivas genom det gemensamma lönecentret anses falla inom kyrkostyrelsens uppgift att "stödja stiftens arbete för utveckling av församlingarnas liv och av en god förvaltning i församlingar och pastorat" i enlighet med 10 kap. 3 § punkten 1 kyrkoordningen? Det förhållande att

det enligt kyrkoordningen är godtagbart att stiftens driver servicebyråer innebär inte en legitimitet per automatik för samma typ av verksamhet på den nationella nivån. Som framhållits tidigare i promemorian är det tydligt reglerat vad respektive nivå inom Svenska kyrkan har för uppdrag och vilka uppgifter de får/ska utföra. Den nationella nivåns uppdrag i relation till "utveckling av församlingarnas liv och av en god förvaltning i församlingar och pastorat" är, som framgår av nämnda punkt, att stödja stiftet. Detta kan sägas vara särskilt tydligt när det kommer till församlingarnas utförande av den grundläggande uppgiften, vilket relaterar till att såväl församlingar som stift är pastorala områden och att det är stiftets grundläggande uppgift att främja och ha tillsyn över församlingarnas liv. Detta innebär att det inte genom punkten 1 finns stöd för den nationella nivån att i ett direkt avtalsförhållande med församlingen utföra uppgifter åt denna, utan det behövs ett förtydligande i kyrkoordningen som ger kyrkostyrelsen ett sådant mandat.

I sammanhanget är det även av betydelse att belysa det som nämns i ovan nämnda promemoria från 2013, angående kravet på frivillighet för att det ska anses tillåtet för ett stift att "ta över" och utföra en uppgift som i grunden åvilar församlingen enligt gällande regler. Angående tillåtligheten av stiftens servicebyråer hade det inte varit förenligt med gällande regler om det varit tvingande för församlingarna att låta stiftens servicebyråer sköta lönehanteringen, då det hade inneburit att man bröt mot den uppgiftsfördelning mellan församlingar och stift som framgår av kyrkoordningen. Att stiftet trots regleringen har ansetts kunna ha hand om församlingarnas lönehantering legitimeras av att detta kan anses falla under stiftens uppgift att främja församlingarnas liv och då församlingarna frivilligt anlitar servicebyråerna för utförandet av denna uppgift – det vill säga som ett alternativ till att anlita en extern byrå "på stan".

Det är, enligt kyrkoordningen, församlingens ansvar att anställa och avlöna sin personal, likväl som församlingen har ansvar för sin egen ekonomi. Som framhållits ovan hindrar dock detta inte en församling att på frivillig basis anlita någon annan att utföra dessa uppgifter. I och med att det enligt lag och kyrkoordning är stiftens uppgift att främja församlingens verksamhet behövs det dock ett förtydligande i kyrkoordningen för att även den nationella nivån ska kunna utföra uppgifter direkt åt församlingar som kan sägas innebära ett främjande, såsom att tillhandahålla administrativa tjänster. Det är vidare viktigt att kyrkostyrelsen inte på egen hand beslutar om vilka administrativa tjänster som ska tillhandahållas, utan ett sådant beslut ska alltid förankras med stiftet i enlighet med den administrativa *samverkan* som stiftet och den nationella nivån gemensamt beslutat om och arbetar efter.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det behövs ett tillägg i kyrkoordningen för att regelverket ska uttrycka det som kyrkomötet redan har beslutat om när det gäller gemensam löneservice, att kyrkostyrelsen får tillhandahålla administrativa tjänster direkt till församlingar, pastorat, kyrkliga samfundigheter för särskilda uppgifter och stift. Ett sådant tillägg bör placeras i en egen bestämmelse i kapitel 10 och inte såsom ett tillägg i 10 kap. 3 §. Det beror på att det mandat som nu behöver tydliggöras handlar om något kyrkostyrelsen *får* göra, till skillnad från uppräkningsparagrafen i 3 § som handlar om sådant som kyrkostyrelsen har ansvar för. I sammanhanget bör poängteras att även om Svenska kyrkans löneservice på sikt kommer att finansieras med gemensamma medel påverkar detta inte frågan om uppgiftsfördelningen. Som framhålls i färdplanen är målet gemensam finansiering, men anslutning till lönetjänsten kommer även fortsatt vara frivillig och regleras med stöd av avtal. Frivilligheten är en förutsättning för det nu föreslagna mandatet för kyrkostyrelsen att tillhandahålla tjänsten.

När det gäller tillsynsfrågan, som också var föremål för analys i den tidigare promemorian, behöver den frågan också uppmärksammas i förhållande till att man

från den nationella nivån på uppdrag av en församling har hand om dess lönehantering. Som nämnts ovan kan ett stift som har en servicebyrå hamna i en situation där de finner anledning att rikta kritik mot en församling för den förvaltning som i praktiken sker hos stiftets servicebyrå. En liknande situation skulle kunna uppstå rörande en församling som överlämnat sin lönehantering till Svenska kyrkans löneservice. I en sådan situation kan frågan ställas dels hur kritiken ska framföras, dels vilket ansvar som kan läggas på den enskilda församlingen som i realiteten inte har någon faktisk möjlighet att påverka förvaltningen. Det rimliga i en sådan situation torde vara att stiftet framför sin kritik till församlingen som i sin tur får informera den nationella nivån, som i enlighet med avtalsvillkoren mellan parterna har att beakta och åtgärda eventuella fel och brister som uppmärksammas. Sammanfattningsvis bör inte tillsynsfrågan behöva leda till några problem, men om så skulle visa sig vara fallet bör denna fråga utredas särskilt för att finna lämpliga vägar framåt.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Det bedöms inte nödvändigt med några särskilda övergångsbestämmelser.

7 Konsekvenser

Bestämmelsen bedöms sammantaget bidra till tydlighet avseende vad den nationella nivån har mandat att göra, vilket är av vikt för att upprätthålla förtroendet för det inomkyrkliga regelverket. Förslaget bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för barn.

8 Kommentar till bestämmelsen

10 kap.

4 §

Paragrafen är ny och anger att den nationella nivån får tillhandahålla administrativa tjänster *direkt* till församlingar, pastorat, kyrkliga samfälligheter för särskilda uppgifter och stift. En anslutning till sådana administrativa tjänster som erbjuds av den nationella nivån ska vara frivillig, vilket framgår uttryckligen av bestämmelsen genom formuleringen att det enbart är ”på uppdrag av” en församling, pastorat, kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter eller stift som den nationella nivån får tillhandahålla en sådan tjänst direkt till enheten. Detta betyder i praktiken att ett avtal behöver upprättas mellan den nationella nivån och den enhet som önskar ansluta sig till en administrativ tjänst som erbjuds. Vilka administrativa tjänster som överhuvudtaget ska kunna erbjudas från den nationella nivån direkt till annan enhet är därtill ett sådant beslut som alltid ska förankras med stiftet i enlighet med den administrativa samverkan som stiftet och den nationella nivån gemensamt beslutat om och arbetar efter.

Övervägandena finns i avsnitt 5.